

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Slidrecht-Centrum; J. van Heteren, Slidrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

DE HEERSER UIT BETHLEHEM

„Uit u zal Mij voortkomen, Die een Heerser zal zijn in Israël”.

Micha 5 : 1m

God plaatste het kleine Bethlehem in het centrum der wereldgeschiedenis.

Schijnbaar heerste Rome in de volheid des tijds over Bethlehem. Maar in het wezen der zaak was het precies omgekeerd: Bethlehem beheerste Rome! ... De beschrijving der wereld moest het WONDER van Bethlehem dienen!

Dit had Micha reeds eeuwen te voren gezien en hij profeteert daarvan.

De Heerser komt uit... Bethlehem! Ach, hoe klein was dit Bethlehem onder de duizenden van Juda. Was dat Uw plaats, Heere Jezus? Ja, God kiest uit het geringe, uit het onaanzienlijke, uit het verachte!

Werd ook eens David niet dáár gezalfd, in het midden zijner broederen?

Maar het dwaze Gods is wijzer dan de mensen, en het zwakke Gods is sterker dan de mensen!

De wereld lacht erom, al viert zij ook op haar manier kerstfeest. De godsdienstige mens spreekt en zingt van het hulpeloze Kindje in de kribbe, maar verstaat hij 't wel, dat de Heerser kwam uit... Bethlehem?

Predikt dit niet de afdaling van de Zoon des Vaders in de diepte van schuld, verlorenheid en doem?

Langs die weg moest Hij als de Heerser verlossen en vrijmaken. Over de kribbe van Bethlehem vallen de donkere schaduwen van het kruis!

„Uit u zal Mij voortkomen”.

De Heerser, Jezus Christus, kwam... om God! God heeft ZICHZELF een lam, het Lam, ten brandoffer voorzien.

Zo heeft de Heerser Gods deugden en eer hersteld en opgeluisterd! En... o diepte des rijkdoms beide der wijsheid en der kennis Gods! ... daaraan verbond God de verzoening en verlossing van Zijn volk!

De Heerser is niet bezwiken. Hij kwam wel uit Bethlehem en Zijn gangen liepen door Gethsemané en over Golgotha, maar Hij heeft door het kruis overwonnen en is nu gezeten aan de rechterhand Gods, vanwaar Hij de ellendigen Zijns volks richt en de kinderen der nooddruftigen verlost. Ps. 72. En éénmaal zal Hij vandaar komen als Rechter van 't heelal om te oordelen de levenden en de doden! ... Maranatha! Jezus komt!

Zó zag Micha de Heerser uit Bethlehem. •

Zó zagen de herders Hem, en Simeon, en anderen.

Zó zal elk zondaar Hem nodig krijgen, die

aan zijn doodstaat ontdekt wordt, aan zijn schuld en aan zijn banden!

Zó wordt Hij dierbaar en gepast voor allen, die buiten Hem geen hulp en uitkomst vinden!

Mag dit ook van u gelden?

Zijt ge zulk een „ellendige” geworden in u-zelf? De onwaardigste is als een vijand.

Hebt ge uw wapens, tegen Hem gericht, al aan Zijn voeten mogen leggen? Smeek om die genade.

Het is Zijn lust zondaren zalig te maken en te zoeken dat verloren is!

Hij staat aan de deur en klopt!

Wie Hem need'rig valt te voet,
zal van Hem Zijn wegen leren.

Zo worde het waarlijk Kerstfeest in het hart! Voor 't eerst of... bij vernieuwing! Want Gods kind heeft na ontvangen genade die Heerser telkens nodig!

Naar de Katechisatie

(87)

DE NATUREN VAN CHRISTUS (3)

Op het Zoonschap van de Middelaar, op Zijn Goddelijke natuur, is de kerk gefundeerd. Een rijke troost vloeit hier voor de kerk uit voort. Zo is de Middelaar de Almachtige. Zijn wonderen getuigen dit. Hij is door Zijn Goddelijke kracht opgestaan uit de dood. En zittend aan 's Vaders rechterhand voert Hij Zijn heerschappij over hemel en aarde en bijzonder over Zijn kerk. Hij doet zondaren uit de geestelijke dood opstaan en verlost van de heerschappij van zonde, wereld en duivel. Daartoe heeft Hij het beschikkingsrecht verworven en verkregen van de Vader als loon op Zijn middelaarswerk. Psalm 2: „Eis van Mij en Ik zal de heidenen geven tot uw erfdeel en de einden der aarde tot uw bezitting”.

Daarom beschikt Christus over alle middelen en wegen, over Zijn Woord, over de Heilige Geest, ja, over het hart van de afkerige en vijandige zondaar. Wanneer Christus komt tot de zondaar met de almachtige kracht van Zijn genade en Geest, moet satan zijn prooi loslaten.

Naar Zijn Godheid is de Middelaar ook de al-

VAN DE ADMINISTRATIE

Wie kan mij helpen aan de adressen van: J. de Nooyer, Hobeinstraat 19, Vlissingen, en van W. Roos, Vondellaan 22, Woudenberg? Bij voorbaat mijn dank. Mag ik bij deze nogmaals vriendelijk verzoeken om adreswijzigingen direkt aan mijn adres door te geven? Dit spaart veel zorg en tevens portokosten. Zes nieuwe abonnees mochten wij weer inschrijven, terwijl wij in dank f 57,- extra ontvingen. Heeft u goede nota genomen van het onderschrift van Ds. Blom onder „Van de administratie” in het blad van 3 dec. j.l.? Ons gironummer is bekend, n.l. 704350 t.n.v. Administratie Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn. v.d.L.

Naschrift

In het vorige nummer wezen we er al op, dat het noodzakelijk is het abonnementsgeld te verhogen. Wij hebben besloten de verhoging op de volgende wijze door te voeren. Voor de lopende jaargang blijft de huidige prijs van f 7,- gehandhaafd. In april 1971 begint de nieuwe jaargang. Deze willen we laten eindigen in december van dat jaar. Het abonnementsgeld voor die kortere jaargang kan f 8,- zijn. De 7e jaargang kan dan in januari 1972 beginnen. Voortaan zal een jaargang samenvallen met het kalenderjaar. Dat blijkt voordelen te hebben. Nu zijn er al lezers, die in januari voor de nieuwe jaargang betalen. De prijs wordt met ingang van de 7e jaargang f 10,- per jaar. Voor de Verenigde Staten en Canada moeten we de prijs verhogen eerst tot 4 en daarna tot 5 dollar per jaar.

Het ligt in onze bedoeling in het eerste nummer van de nieuwe jaargang weer een girobiljet in te sluiten. Daardoor maken we het onze abonnees gemakkelijk met de betaling.

Namens de commissie van redactie.

En welk een wonder!

De Heerser... uit Bethlehem... in een beestenstal, in een kribbe, in de doeken. Ja, arm geworden, om armen... rijk te maken.

Urk

v.L.

omtegenwoordige Middelaar. Daarom kan Hij Zijn heerschappij uitoefenen in de hemel en tegelijk ook op de aarde. Daardoor kan Hij alle ellendigen, die schreiend tot Hem vluchten, tegelijk helpen. Hij behoeft de éne niet te laten wachten om de andere, die op Hem wacht, te helpen. Heeft Hij Zijn kerk niet toegezegd: „En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld”? Matth. 28 : 20. De Catechismus verklaart in zondag 18: „Maar met Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest wijkt Hij nimmermeer van ons”.

In verband met de alomtegenwoordigheid van de Middelaar naar Zijn Goddelijke natuur dienen we goed te onderscheiden.

Luther verklaarde, dat bij de hemelvaart van Christus er Goddelijke eigenschappen zijn overgegaan op de menselijke natuur van Hem, zodat Christus ook naar Zijn mensheid alomtegenwoordig werd. Daardoor meende Luther ook, dat Christus, zij 't onzichtbaar, bij het Heilig Avondmaal lichamelijk tegenwoordig is onder de tekenen van brood en wijn. Hij leerde dus niet, zoals Rome doet, dat brood en wijn verandert in het vlees en bloed van Christus. Maar zijn standpunt over dit lichamelijke tegenwoordig zijn bij het Avondmaal was toch verkeerd. Calvin, die met Luther dan ook grotelijks verschildte in dit

punt, stelde zuiver de tegenwoordigheid van Christus bij het Avondmaal als een geestelijke gemeenschap met Zijn volk, een geloofsge-meenschap.

Zo waren er reeds vóór de Reformatie, in de eerste tijden van de christelijke kerk, die inzake de leer over de vereniging van de beide naturen van de Middelaar die vereniging niet zuiver stelden. Het was Nestorius, die de beide naturen van elkander scheidde, en Eutyches vermengde ze, deed ze in elkander vloeien. Daarom stelde het vierde oecumenische concilie te Chalcedon in 451 vast, dat de beide naturen in de ééne Persoon van de Middelaar verenigd zijn als: onvermengd en onveranderd, ongedeeld en ongescheiden.

Maar hoe staat het dan met de menselijke natuur van Christus? Wel, die is niet vergoddelijkt, maar verheerlijkt, d.w.z. Christus is niet meer onderworpen aan allerlei zwakheden van het lichaam, zoals vóór Zijn sterven.

Deze vereniging van de beide naturen in de ééne Persoon van de Middelaar is voor het ver-

stand onbegrijpelijk. Zij wordt door het geloof aanvaard en beleden.

We gaan nog even verder met de troost van de Godheid van Christus. Het betreft Zijn onveranderlijkheid. Welk een vastheid voor Gods volk. „Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid”, Hebr. 13 : 8. Tegenover al hun ontrouw blijft Hij de Getrouwe, Die altijd leeft om voor Zijn volk te bidden.

Tenslotte: omdat de Middelaar ook waarachtig God is, zo is Hij het eeuwig dierbare Voorwerp van aanbidding voor een volk, dat in verwondering en aanbidding aan Zijn voeten neerligt!

Wat is deze algenoegzame Middelaar voor u? Is Hij al voor u noodzakelijk, begeerlijk, gepast en dierbaar geworden?

Welzalig zij, die naar Zijn reine leer,
In Hem hun heil, hun hoogst geluk beschouwen.
Die Sions Vorst erkennen voor hun Heer';
Welzalig zij, die vast op Hem betrouwen.
Urk.

v.L.

De Christinnereis is voor jong en oud

47.

Daarop kwamen zij op een plaats waar zij twee mannen, Dwaas en Onverstand, bezig zagen een moorman te wassen, met de bedoeling zijn huid blank te maken, maar hoe hard zij wreven, des te zwarter werd hij. Zij vraagden nu de herders wat dit te beduiden had. „Wel”, zeiden dezen, „gij ziet hier het beeld van een mens die innerlijk slecht is, alle middelen om een zodanige een goede naam te verwerven, kunnen hem nog slechts afschuwelijker maken. Zo was het met de farizeën, zo zal het zijn met alle geveinsden!” Op het Goddelijk vragen: „Zal ook een Moorman zijn huid veranderen, of een lui-paard zijn vlekken?” volgt Zijn antwoord: „Zo zult gij ook kunnen goeddoen, die geleerd zijt kwaad te doen”. Een les van grote betekenis. Het ligt in de aard van de mens zich wat op te knappen, te verbeteren, terwijl wij onverbeterlijke zondaren zijn. Door deze heerlijke beloften worden wij gesteld in de totale onmogelijkheid daarvan: „En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u”. Zonder deze hartvernieuwende genade is het niet mogelijk het goede te doen en het kwade te haten.

Barmhartigheid, de vrouw van Mattheüs, zei nu tot Christinne: „Moeder, ik zou de ingang in de zijde des heuvels wel eens willen zien, die gewoonlijk de weg naar de hel wordt genoemd”. Haar moeder maakte de herders met die wens bekend en zij brachten Barmhartigheid bij die opening en daar hoorde zij stemmen uit de diepte. Eén hoorde zij kermen: „Wee mijner, waarom heeft mijn vader mijn voeten afgekeerd van de weg des vredes!” Een ander kermde: „Ach, waarom ben ik niet gestorven vóór ik, om mijn leven te behouden, mijn ziel heb prijsgegeven!” Weer een ander zuchtte: „O, had ik nog een leven, hoe geheel anders zou ik het besteden!” Het werd de jonge vrouw zo angstig te moede, dat zij bleek en bevend terug snelde om die ontzettende plaats te verlaten.

Wee de mens, die op aarde de verantwoordelijkheid voor het heil van zijn onsterfelijke ziel weigert ter harte te nemen. Daarvoor is geen verontschuldiging, zodat die mens door de wroeging daarvan eeuwig gekweld zal worden in de hel. En dat zal hem treffen in de vijandschap van zijn onwil, want Christus zegt: „Gij hebt niet gewild dat Ik Koning over u zou zijn”. God heeft Hem uitermate verhoogd en een naam gegeven, welke boven alle naam is. Opdat in de náam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn, en alle tong zal belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods des Vaders”.

Wie door Zijn genade hier op zijn knieën mag komen voor de verheerlijkte Zaligmaker, bidt Hem eeuwig te mogen verheerlijken uit liefde

tot Hem. Wordt dat niet onze beleving, dan zullen we in de buitenste duisternis moeten knielen zonder dat te willen, dus in het vuur van vijandschap. Wat is de mens, die voortleeft in zijn onbekeerlijkheid, toch een beklagenswaardig schepsel.

Nadat de herders hun al deze dingen hadden getoond, brachten zij hen weder in het paleis en verkwikten hen met het goede des huizes. Maar nu had Barmhartigheid een voorwerp gezien, dat zij zo gaarne zou bezitten, doch waarom zij niet durfde vragen. Toen zij nu aanzaten, verhaalde zij aan haar moeder, dat zij in één der zalen een spiegel had opgemerkt van gans bijzonder maaksel. In de ene zijde van het glas zag zij haar eigen gelaat, in de andere het beeld van de Heere Jezus Christus Zelf. Dat glas wenste zij wel voor altijd te bezitten, en nu bracht Christinne deze wens aan de herders over, omdat zij grote vertroosting daarvan op de weg verwachtte.

Ervaring, die bij ervaring het gebruik van het glas kende, zeide: „Roep haar terstond, zij mag voorzeker hebben alles wat zij verlangt te bezitten!” Nu werd zij geroepen en men vroegde haar: „Barmhartigheid, wat is er van uw verlangen?” Zij bloosde en zeide: „Zo geheel gaarne zou ik de spiegel hebben, die in gindse kamer is”. Terstond werd het glas gehaald door Oprechtheid, en met blijdschap aan haar gegeven. Dankbaar boog zij het hoofd en zeide: „Nu weet ik, dat ik genade gevonden heb in uw ogen!”

Bij het gebruik van de wonderlijke spiegel kan Barmhartigheid uitroepen met de bruid: „Ik ben zwart, doch liefelijk”. Zwart gelijk de zwerverstenten van Kedar, die buiten het verbond stonden. Liefelijk gelijk de gordijnen van Salomo, gelijk de tent des verbonds waar de ark des verbonds onder stond toen de tempel nog niet gebouwd was. Liefelijk was zij in Gods vergevende liefde door Christus.

Ook de andere vrouwen ontvingen geschenken, die zij zelf begeerden, en Christinne ontving een halssnoer en haar dochters evenzeer, en zij deden haar ringen in de oren en gaven haar juwelen voorhoofdsierselen.

En de mannen, kregen die niet wat? Dat was in dit geval niet nodig, zij waren ook gerechtigd daarvan gebruik te maken. Want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het Hoofd van de gemeente is; en Hij is de Behouder des lichaams, hetwelk is de gemeente.

Hierop werd besloten de reis voort te zetten, en nu lieten de herders hen gaan, maar niet zonder dat zij dezelfde bemoedigingen en vertroostende vergezichten hadden aanschouwd, die ook de Pelgrim en zijn reisgezel getoond waren. Maar de vermaningen, die zij de Pelgrim hadden meegegeven, gaven zij hun niet, omdat zij Stoutmoedig tot gids hadden, die hen tijdig voor dreigende gevaren kon

waarschuwen. Dit hadden zij dus op de Pelgrim voor. En nu trokken zij verder, onder het zingen van het lied:

Een rustplaats vindt, juist waar het nodig is,
De Pelgrim. Dan ontvangt hij lavenis
En gul onthaal bij hen, die 't andere leven
Hem roemen als zijn thuis, het doel van al
zijn streven.

't Merkwaardigst dat zij hadden, zagen wij
Dat ons, schoon pelgrims, 't leven vrolijk zij.
Ook schenken zij ons allerhande zaken.
Die, dat we pelgrims zijn, ons steeds
indachtig maken.

Nadat zij de herders hadden verlaten, kwamen zij aan de plaats waar de Pelgrim Afwijker uit de stad Afval had ontmoet. Stoutmoedig, hun gids, herinnerde hen hieraan, zeggende: „Hier op deze plek kwam de Pelgrim Afwijker tegen, die de aard van zijn afval op zijn rug geschreven droeg. Dit moet ik van deze man zeggen: Hij wilde naar geen raad luisteren, maar eenmaal tot afval gekomen, liet hij zich door geen overreding weerhouden. Toen hij op de plaats kwam, waar het kruis en het graf zijn, kwam hij iemand tegen, die hem de raad gaf daarheen te zien, maar hij knarste de tanden en riep, dat hij besloten was naar zijn eigen stad terug te keren. Eer hij de poort had bereikt, ontmoette hij Evangelist, die de hand op zijn schouder legde om hem te doen omkeren, maar Afwijker rukte zich los en ont kwam over de muur”. En luister nu met ernst wat de Schrift daarvan zegt: „Want zo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zo blijft daar geen slachtoffer meer over voor de zonden, maar een schrikkelijke verwachting des oordeels en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden. Als iemand de wet van Mozes heeft teniet gedaan, die sterft zonder barmhartigheid onder twee of drie getuigen; hoe veel te zwaarder straf meent gij zal hij waardig geacht worden, die de Zoon van God vertreden heeft, en het bloed des Testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, en de Geest der genade smaadheid heeft aangedaan?”

Nu gingen de pelgrims weer verder en kwamen op de plaats waar vroeger Kleingeloof geplunderd was. Zijn geloofsleven zou zeker meer tot wasdom gekomen zijn zo hij voor een geruime tijd in het genot der zaligheid niet de grond der zaligheid gezocht had. Hij was een verzamelaar van aangename toestanden en gemoedelijke genietingen. Waar hij kwam opende hij zijn beurs om zijn muntstukken te laten zien, hoe rijk hij daarmee wel was. Maar zij waren niet geldig op de bank van vrije genade. Lang heeft hij over de beroving van zijn beurs geklammerd. Het was voor hem een harde les om de grond der zaligheid buiten zichzelf te leren zoeken en dat in de Rotssteen, Wiens werk volkomen is.

Nijkerk

R. Kok

UIT DE PRAKTIJK

33

Zijn hart ging als het ware open en wij vernamen hoe de Heere reeds vroeg in dat jonge leven indrukken gegeven had omtrent dood en eeuwigheid en over de noodzakelijkheid om God tot zijn deel te krijgen, en hoe de Heere op onderscheiden wijze tot hem gesproken had en de uitgangen gericht werden op de enige Borg en Middelaar, en welke worstelingen daarmee gepaard waren gegaan. Met verwondering en overname hebben wij hem beluisterd, wij gevoelden een gemakkelijkerheid ten opzichte van deze jongen, en zulk een eerbied en liefde tot het leven, dat hij ons zo eenvoudig verklaarde; dat voor onze waarneming hetgeen wij eerst gehoord hadden het niet kon halen bij de levendigheid, die wij nu bij hem opmerkten.

Wij mogen geloven, dat de persoon, die het eerst sprak, wel kennis van zaken had ontvangen, maar de levendigheid ontbrak er nu

aan, en als dat niet tegenwoordig is, dan is de weergave van hetgeen de Heere gewerkt heeft, zo menigmaal als een geschiedenis, dan is de kracht er uit, tenzij de Heere licht belijft te schenken over Zijn eigen werk en de ziel levendig wordt en alzo een sprekende mond ontvangt om de daden des Heeren te vertellen. Maar alzo verder vertellende de bemoeienissen des Heeren, werd onze opmerkzaamheid zeer getroffen en gevoelden wij de eenheid van het leven dat uit God is, toen deze jongen verder verklaarde hoe het nu met hem gesteld was. Had hij ruim mogen spreken van het werk des Heeren in zijn hart, nu hoorden wij hem uit het gemis van de gevoelige tegenwoordigheid des Heeren. Wij konden zo aanvoelen hoe de genegenheden zo sterk waren en de uitgangen des harten tot de Heere Jezus, hij miste nu die zoete omgang en dat levendige in de dadelijkheid, en die omgang met de Heere kon hij niet missen, hij vertoonde de gestalte als van een wees. En daar ook zijn bezoeker tijdens zijn spreken voor zich zelf duidelijk een terugwijzing ontving naar die tijden waarin hij zelf in die toestand verkeerde, en de levendigheid daarin ondervond, smolten als het ware die twee zielen in één, het werd een doorgeven van de werkzaamheden, van dat gevoelige gemis dat niet te dragen is, want zulke zielen kunnen zonder de Heere niet meer leven, en daarom kleven zij de Heere zo aan. Zij zoeken naar de oorzaak waarom de Heere zich onttrokken heeft; en dit is het wonderlijke in deze toestanden, zij trekken de schuld naar zich toe, en nochtans houden zij de Heere vast, en hebben er geen erg in, dat de Heere soms Zijn gevoelige tegenwoordigheid onttrekt, opdat zij nog meer zullen worden afgetrokken van alles wat het hunne en buiten

God is. Later mogen zij, met licht van boven, deze wegen weleens wijs en goed keuren. Het was opmerkelijk dat tijdens dit gesprek met deze jongen, de beide andere aanwezigen geen woord hebben gesproken. Het was een tweegesprek van hart tot hart; als het de Heere schenkt, is er geen verschil tussen jong en oud, en wat wordt dan over de dierbaarheid en de noodzakelijkheid van de gezegende Heere Jezus met liefde en warmte gesproken; zulke zielen behoeft men niet te vragen: waar is het u om te doen? want die hebben er wat van geleerd dat Hij alleen het leven is, en buiten Hem is er geen leven of zaligheid. Al sprekende was het zeer laat geworden, en hebben wij met dankgebed afscheid genomen van dit gezin. Op weg naar huis zei mijn ambtsbroeder: Wat was dat toch vanavond met jullie, het scheen of dat je elkaar al jaren kent, en dik met elkaar bevriend bent, ik heb met verwondering naar jullie geluisterd, wat een éénheid. Wij hebben hem geantwoord, dat wij zulk een ontmoeting op ambtelijk bezoek nog niet hadden ondervonden, maar dat dit voor mij zo bijzonder was, dat onder het verhalen van deze jongen, wij krachtig werden herinnerd aan de werkzaamheden die wij in een zelfde toestand ondervonden, het was of alles weer opnieuw levend werd, en dat wij krachtig gewaar werden dat het leven uit God zo één is, de Heere zal Zijn volk enerlei hart geven, en dan wordt die band, die de Heere gelegd heeft, zo levendig gevoeld. Welk een éénheid als de Heere ruimte geeft. Dit bezoek heeft ons zeer bemoedigd, en behoort tot een der onvergetelijkste in ons ambtelijk leven, waarop wij met dankbaarheid mogen terugzien.

J. van Heteren.

Geroepen naar Gods voornemen

2.

We willen dus onze aandacht richten op de tweeërlei roeping. Daarbij gaan we eerst een korte wandeling maken door de kerkgeschiedenis. Om te zien hoe men in het verleden over de roeping Gods gesproken heeft. In onze tijd is de blik naar het verleden niet zo gezocht. Het schijnt wel alsof de geschiedenis velen niets meer te zeggen heeft. Als bezwaar tegen het behandelen vanuit de geschiedenis wordt wel eens aangevoerd, dat niet wat het verleden leert maar wat de Schrift leert voor ons bepalend is. Met dit laatste zijn wij het uiteraard eens: alleen Gods Woord heeft hier een beslissende stem. De Heere heeft Zijn Woord weer opnieuw in de tijd van de Reformatie gegeven om alleen daaruit onderwezen te worden in de leer, die naar de godzaligheid is. En de belijdenisschriften in die tijd ontstaan leggen daar alle nadruk op. Evenwel is het daarom goed erop te letten hoe door de eeuwen heen geworsteld is om dat Woord van God te verstaan. Nu behoeven we ten aanzien van het onderwerp dat ons bezighoudt de blik naar het verleden niet te schuwen. De geschiedenis is leersaam in dit opzicht. Opvallend is het dat verschillende personen, die door God gesteld zijn in het midden van Zijn kerk tot verdediging van de vrije genadeleer, gesproken hebben van de tweeërlei roeping. En als eerste willen we wijzen op Augustinus. Het is opmerkelijk, dat juist hij voor het eerst gesproken heeft vanuit de Heilige Schrift over de onderscheiding tussen de tweeërlei roeping.

Wie van ons kent Augustinus niet? Pelagius heeft eens op een synode geroepen: „Wat gaaf mij Augustinus aan?” Wij zullen het hem niet nazeggen. In verschillende zaken kunnen en mogen wij hem niet volgen. Zijn uitspraken over de doop en de kerk zijn in veel opzichten aanvechtbaar. Wat we van Augustinus leren of verwerpen wordt uiteindelijk niet bepaald door zijn sympathie voor hem, maar door de enige toetssteen van Gods Woord. Maar bij uitstek komt hem door Gods genade de eer toe de theoloog te zijn van de predestinatie, van Gods vrijmachtig welbehagen. Hij is ge-

weest voor de kerk des Heeren een leraar van de genade Gods. De schriftuurlijke gedachte van de uitverkiezing heeft hij met kracht naar voren gebracht. En niet alleen in zijn tijd — de 4de en 5de eeuw — maar ook in later tijd tot vandaag toe hebben zijn geschriften grote waarde, niet het minst die spreken van de vrije genade.

Het is een vergissing te denken, dat Augustinus eerst door de strijd tegen Pelagius tot de belijdenis van Gods verkiezende genade gekomen is. In het jaar 386 brak het licht van Gods ontferming na veel worstelingen door in de duisternis van zijn leven. De Heere heeft in de wijze en de tijd van zijn bekering het woord „genade” wel op een bijzondere manier waar gemaakt. Daarom kon het niet anders of juist Augustinus zou één van de meest sprekende belijders van Gods verkiezende genade worden. Ruim tien jaar later schrijft hij dan ook al een boek, waarin de leer van de uitverkiezing wordt beleden en uiteengezet. En wie zijn „Belijdenissen”, het boek over zijn eigen leven, leest, hoort daarin Gods vrije gunst verheerlijken. Het is bekend dat de titel van Augustinus' meest beroemde werk — in het Latijn: „Confessiones” — ook wel vertaald wordt door: „Lofprijzingen” in plaats van door: „Belijdenissen”. Ik kan niet beoordelen of dit beter is, maar zeker is het dat zij een lofprijzing zijn op het welbehagen van God in de verkiezing van eeuwigheid. En ook dit boek is niet geschreven vanuit de strijd met Pelagius.

Eerst ná 411 is de strijd van Augustinus tegen Pelagius en zijn leer begonnen. Ieder weet het haast wel dat deze monnik loochende de verdorvenheid van de gevallen mens. De natuur van de mens was volgens hem nog sterk genoeg om het goede te kunnen doen. De mens heeft zijn vrije wil gehouden. Hij kan kiezen voor het goede en het kwade. Zo legde hij uiteindelijk de zaligheid in de handen van de mens zelf, die met behulp van Gods genade tot de volmaaktheid kan komen.

Nu is het waar, dat in de strijd tegen Pelagius het inzicht van Augustinus in de belijdenis van

het verkiezend welbehagen Gods zeer verdiept is. Wat reeds in zijn leven verankerd lag en wat hij tevoren reeds deed uitkomen door het onderzoek vooral van de brief aan de Romeinen, wordt verdiept door de strijd heen. Het is in onze tijd mode geworden om de schouders op te halen voor de strijd die vanwege de waarheid Gods in de kerk gestreden is door de eeuwen heen. Maar de strijd van Augustinus waartoe hij door de Heere verwaardigd werd, heeft rijke vruchten gedragen voor hemzelf en voor ons.

Eén van de vruchten is zijn werk: „Over de uitverkiezing van de heiligen”. En in dat werk spreekt Augustinus met nadruk over de uit-en inwendige roeping. Hij wijst daarbij op de genade van de Heilige Geest, Die naar Gods barmhartigheid werkt en beweegt tot het geloof inwendig in het hart.

We behoeven Augustinus niet te verdenken van een miskenning van de roeping Gods in de prediking van het Evangelie. Verre vandaar. Hij wist van Gods bevel en belofte. Van hem is het gebed bekend: „Geef wat Gij beveelt en bevel wat Gij wilt”. Maar aan deze woorden had Pelagius zich geërgerd toen een bisschop die in tegenwoordigheid van deze ketter uitsprak. Hij wilde van geven door God niet weten.

Augustinus heeft niet willen weten van een inwendige genade, die buiten het Woord om werkt. Maar hij heeft de eer gegeven aan God en Zijn welbehagen gekroond in het werken van het geloof des harten, zowel in het begin als bij de voortgang. Eén van zijn bekendste werken is ook: „Over de gave der volharding”, óók ontstaan in de tijd van strijd tegen Pelagius. Het is ook een lofzang op Gods genade. Eén zin willen we hier aanhalen. In het gedeelte waar die zin staat spreekt hij over zijn „Belijdenissen”: „Daar — in dat boek dus — heb ik ongetwijfeld gepredikt, dat God de wil des mensen, niet alleen die afgewend is van het rechte geloof, maar ook die toegewend is naar het rechte geloof, door Zijn genade tot dat geloof bekeert”. In ieder geval: het spreken over een tweeërlei roeping is in de lijn van de grote kerkvader Augustinus.

D. Slagboom

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

Hoe zal „ik” rechtvaardig verschijnen voor God? Dat is dus een vraag, die uit de liefde tot God gesteld wordt. Het is met hem u haar, die God liefheeft, zo gesteld, dat ze voor alle dingen „eerlijk” zalig willen worden. Zij willen niet de hemel binnen gesmokkel worden. Ze willen langs een rechte weg komen. Want een ieder, die van elders inklimt is een dief en een moordenaar. En daar hope ze voor bewaard te blijven.

De liefde, die ze tot God en al Zijn deugde hebben, doen de zonde ook smartelijk zijn. Want het zijn maar geen vergeeflijke fouten zoals dit menigmaal openlijk of bedekt wordt voorgesteld. Alles wat een mens denkt zegt of doet, moet hem dan maar niet al te zwaar worden aangerekend. Een mens is immers maar een mens. Zo wordt er dan gereedeneerd. En met dat al schieten er ongeveer geen zonden meer over. Men is dan alleen nog zondaar, als men b.v. een moord gedaan heeft. En dan moeten er nog allerhande psychiater aan te pas komen om uit te zoeken of de dader wel toerekeningsvatbaar is. En als dat niet zo is, dan kun je hem voor die vreselijke daden ook al niet meer verantwoordelijk stellen.

Doch zo is het niet wanneer we in een rechte verhouding tegenover de Heere komen te staan. Dan worden zonden zonden. Zij worden dan gezien als bedreven te zijn tegenover een goeddoend God. Het is dan zo: God heeft hen nooit kwaad gedaan. En zij hebben nog nooit anders dan kwaad gedaan. God heeft kwaad met goed vergolden. Zij deden het tegenovergestelde, zij vergolden goed met kwaad. Dit geeft dan smart in het hart. Men

heeft dan berouw, diep gevoeld berouw. Niet maar over de gevolgen van de zonden, maar over de zonden zelf.

Berouw over de gevolgen van de zonden is er ook maar al te veel. Je komt dat tegen bij figuren als Ezau en Saul en meer anderen.

Ik denk ten deze aan een oude man, die ik in mijn jeugd ontmoette. Hij had een uitgesproken slecht leven achter de rug. Hij tierde in het vuil, gelijk een zwijn in de modder. Ik heb hem daarop gewezen en gezegd, dat hij zó niet sterven kon. Ik heb hem ook verteld dat hij zich bekeren moest en dat er bij de Heere veel vergeving is, zelfs voor de grootste en meest verharde zondaar. De woorden schenen op de man z'n uitwerking niet te missen. Het leek er op alsof hij berouw kreeg. Tranen kwamen in zijn ogen. Als hij aan de toekomst dacht, dan riep hij het uit: Benauwd, benauwd!! Het bidden werd hem, naar hij zeide, een dagelijks werk. Ja zelfs des nachts kon hij er menigmaal niet van slapen. Hij zat dan overeind in zijn bed om het aangezicht van God te zoeken, naar zijn eigen woorden. Doch het hielp allemaal niets. Na verloop van tijd kwam hij naar mij toe met de vraag hoe het nu kwam dat er maar geen verandering kwam in zijn leven. Ik zat er even mee. Want ik had hem gezegd: Wie bidt, die ontvangt; wie zoekt, die vindt; en wie klopt, die zal worden opengedaan. Maar deze woorden van God schenen dan in het leven van die man niet waar te zijn. Het was dus hier van tweeën één: Of Gods Woord is niet waar, of het bidden van die man was niet waar.

Ik heb hem toen gezegd: Ik zal je op je vraag een antwoord geven als je mij eerst antwoordt op de vraag die ik je stel. Als er nu eens geen hemel was tot loon en geen hel tot straf en dood was dood, zou je dan ook nog zo bidden? Toen luidde zijn antwoord: Wel neen man, dan dacht ik er niet over. Met dit antwoord verklapte de man zichzelf. Hij had angst voor de hel, en wilde daarom maar liever naar de hemel. Het leek hem daar toch wel beter, al wist hij niet wat hij er doen moest. Het kon hem in de grond der zaak van God niet schelen. Hij was een man, die naar het woord van Jakobus, kwalijk bad. En daarom ontving hij niet. De liefde tot God, die niet de hemel zoekt, maar die voor alle dingen God Zelf zoekt, ontbrak hem ten enenmale.

Voor zover ik weet, is de man gestorven zoals hij geleefd heeft. Ontzettend, als men zo de eeuwigheid in moet. En zo zijn er nogal wat. Ze houden de godsdienst wat aan, uit vrees voor straf. Maar als ze zeker wisten dat er op de zonden geen straf zou volgen, dan leefde men zich uit in de zonde. Nu wordt men nog wat in de band gehouden. Maar men vindt het eigenlijk jammer dat men z'n hart in de wereld niet op kan halen. Men zegt dan wel eens: We zijn maar ongelukkig. We hebben in de wereld niets en als we dood gaan, dan hebben we nog niets. Men spreekt daar dan eigenlijk mee uit, dat men graag de genietingen der wereld en der zonde met volle teugen zou willen drinken, als men maar durfde. Doch omdat men niet durft, daarom wordt men nog van veel kwaad weerhouden. Hoewel, en dat zien we tegenwoordig al meer, men tenslotte ook over deze vrees zichzelf heen werkt om dan teugelloos en toomloos de wereld in te gaan. Beste vrienden, ik kan niet anders doen dan bidden, dat God jullie hiervoor bewaart. Want het hart van een mens van nature ligt die kant uit.

Doch als er liefde in het hart mag zijn, dan haat men de zonde om de zonde, en dan bemint men God om God. En dan, nogmaals, God in al Zijn deugden, dus ook in de deugd van Zijn recht.

De zonden worden dan als schuld gezien, hemelhoog. En wie zal die schuld betalen? Dat is dan aan de zijde van de schuldenaar een onmogelijke zaak. Grote benauwdheden worden dan uitgestaan. De satan, die de verklager der broederen is (Openb. 12 : 10), laat zich dan ook niet onbetuigd. Hij klaagt hen aan. Hij wijst hun op hun zonden. Hij zegt: Je hebt mijn wil gedaan en nu zul je straks van mij loon naar werken ontvangen. Je gaat voor eeuwig verloren. Je hebt de hel verdiend en niets anders. De wet veroordeelt ook. Want

het staat ontwijfelbaar in Gods Woord beschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen, Gal. 3 : 10. Het geweten klaagt ook aan. Want als de zonden ordentelijk voor ogen worden gesteld, dan kan de zondaar niet anders doen dan dit alles bemen. In het gewone leven zoekt men op alle mogelijke wijze zich te verontschuldigen. Dit deden Adam en Eva ook, na de zondeval. En daar zijn we uiteindelijk allemaal kinderen van. Dat komt dan in de praktijk wel openbaar.

Maar als men met God te doen krijgt, en van alle zijden beschuldigd wordt, dan is er geen verontschuldiging meer bij. Beleefd wordt dan: Ik werd benauwd van alle zijden enz. Of, zoals het in Ps. 116 staat:

Ik lag gekneld in banden van de dood,
Daar d' angst der hel mij alle troost deed missen,
Ik was benauwd, omringd door droefenissen;
En riep de Heer' dus aan in al mijn nood:
Och Heer', och wierd mijn ziel door U gered?

Want, weet je, als de Heere in het recht zou treden en gadeslaan hun ongerechtigheden, ach, ze zouden voor Hem niet kunnen bestaan. Onmogelijk. Want de Heere kan van Zijn recht geen afstand doen. En het recht vordert de dood van de zondaar. Want de ziel, die zondigt, die moet sterven.

Hun eigengerechtigheden baten niet. Want al zouden ze een zee vol deugden willen aanvoeren om daar al hun kwaad maar enigszins mede te bedekken, het is onmogelijk. Want al hun eigengerechtigheden zijn een wegwerpelijk kleed voor God. Dat wil zoveel zeggen als wanneer ze daar mee aan willen komen, dat de Heere dan zegt: Ga weg er mee, want je bent me te vies om aan te pakken.

Men staat dan naakt en bloot voor God. Men heeft geen enkele bedekking voor zijn schuld. Men weet dan niet waar men zich bergen moet. Wat er staat in Ps. 142 : 4 is dan ook al geen vreemde zaak.

'k Wou vluchten, maar 'k kon nergens heen,
Zodat mijn dood voorhanden scheen,
En alle hoop mij gans ontviel,
Daar niemand zorgde voor mijn ziel.

Men kan dan niet anders doen dan het vonnis inwachten. Ja men draagt het vonnis des doods dan in z'n binnenste mee. En men tornt er dan ook niet tegen in. O neen! Men noemt dit dan ook niet te „zwaar” als deze dingen worden voorgesteld. Men is het er dan hartelijk mee eens. Want de Heere kan niet anders en Hij mag niet anders. En de zichzelf veroordelende zondaar wil niet anders.

Waarom wil die zondaar nu niet anders? Want dat begrijp ik niet, zegt mogelijk iemand van jullie. Als ik het toch goed begrepen heb, dan is z'n ondergang er mee gemoeid? Inderdaad! En toch wil hij niet anders. Weet je waarom niet? Omdat hij God liefheeft in al Zijn deugden, ook in die van Zijn recht. En vanuit de liefde tot God, is hij het met God eens, al zou hij voor eeuwig verloren moeten gaan.

Doch ik zie al weer dat ik moet gaan eindigen. Overdenk deze dingen maar eens rustig en trek niet al te gauw een verkeerde konklusie. Er komt nog meer. Met hartelijke groeten, jullie aller vriend

Ds. H. C. v.d. Ent

Boekbespreking

*Het riskante leven
Evangelisatie – rekreatiewerk, waarom en hoe?*

De eerste uitgave is een langwerpig met fraai fotomateriaal geïllustreerd boekje van 56 pag. Het boekje bevat 20 artikelen over verschillende facetten van het mensenleven in het licht van Gods Koninkrijk. Het is een mooi boekje, dat wel aanspreekt. Wat meer diepgang had de waarde verhoogd. Het boekje verscheen als gezamenlijke uitgave van de Bijbel-Kioskenvereniging en de Herv. Bond voor Inw. Zending op GG. De prijs is f 2,45, bij aantallen korting. De tweede uitgave, hierboven vermeld, is een boekje van 44 dichtbedrukte pagina's. Daarin wordt getracht enige bezinning alsmede een enkele praktische handreiking te geven voor allen die met deze arbeid in aanraking komen. De vraag is of en zo ja, hoe er vanuit het evangelie gewerkt moet

HET LIED IN DE EREDIENST

Ik wijs nog even op de brochure van Ds. M. C. Tanis onder bovengenoemde titel. Zij is te bestellen door overmaking van f 1,60 per exemplaar op postrekening no. 652422 van Ds. G. Blom te Meerkerk.

B.

worden onder de vakantiegasten. Het is goed van de inhoud van dit boekje kennis te nemen. Dit houdt niet in, dat we geen vragen meer hebben. Bij het doorlezen van het werkje kwamen er zelfs vele op. We willen er een paar noemen. Van wie gaat evangelisatie uit? Wordt niet veel te veel geïdealiseerd wanneer uitgegaan wordt van de gedachte, dat zij die aan evangelisatie doen, verlost zijn? Hooft het werkelijk tot het christenzijn om tegen een bal te schoppen? Gaat het in de Schrift niet allereerst om het getuige zijn, persoonlijk, niet georganiseerd? Enz. Het boekje is samengesteld door de Herv. Bond voor Inw. Zending op GG en kost f 2,-. Deze uitgaven zijn te verkrijgen bij het bureau van de Inwendige Zending, Joh. v. Oldenbarneveltlaan 10, Amersfoort. B.

A. M. de Moor-Ringnalda 't Lichtschip en 't haventje
Uitgave van T. Wever-Franeker

Dit boek houdt de aandacht vast van het begin tot het einde. Het bestaat uit twee delen. Het eerste deel 't Lichtschip gaat over een degelijk gereformeerd gezin. De kinderen zijn nog thuis. Er zijn allerlei moeilijkheden en zorgen, zoals die zich in de praktijk van het leven voordoen. Het was een tijd van werkloosheid en geldzorgen. Het tweede deel handelt over een latere tijd. De kinderen zijn grotendeels het huis uit. De ouders zijn uit 't Lichtschip in Den Haag verhuisd naar een woning in een dorp. Hun nieuwe huis hebben ze 't Haventje genoemd. Ouders en kinderen maken veel door. Vader sterft, moeder blijft achter. Later gaat ook zij heen. Er is veel in dit boek, dat aantrekt, omdat we daarin de werkelijkheid van het leven vinden. We missen echter te veel de rechte geloofsbeleving. We kunnen het met bepaalde gedachten niet eens zijn. Om een voorbeeld te noemen. Op blz. 78 zegt moeder tot een meisje, dat in huis genomen is, wier ouders in Indië woonden: Zijn wij niet allen kinderen van één Vader? Het boek zou ons meer toegesproken hebben, wanneer daarin was uitgekomen wat de Heere door Zijn Geest werkt in de harten van zondaren. We hebben dus waardering en bedenkingen. Het verwondert ons, dat de oorlogsomstandigheden blijkbaar helemaal geen invloed op het gezin hebben uitgeoefend, terwijl het boek toch over die tijd gaat. Het gaat over de derde druk. Het boek telt 352 pagina's en kost gebonden f 14,50.

B.

Een goede nachtrust zonder een slaaptablet? In deze gejaagde en gespannen tijd is dit voor velen niet meer mogelijk. Doch zij kennen niet onze veilige

ZENUWKRUIDEN

Gespannen zenuwen komen weer tot rust; angst-toestanden en nachtelijke tobberijen worden verjaagd en een goede nachtrust bevordert! Kuur voor een maand f 6,75 (GEEN bijkomende kosten!)

DROGISTERIJ SIKKING

BARREVOETESTR. 5, HAARLEM
Tel. 023-312882. Giro 190609

GEVRAAGD

in ons meisjesinternaat voor mavo-ivo-leerlingen

leidster

bereid ook enig huishoudelijk werk te doen. Pret-tige werkkring, intern verblijf mogelijk, goed salaris.

Inlichtingen bij mej. G. Balkenende, Crabethstraat 4, Gouda, tel. 01820-12532.

Sollicitaties aan het bestuur, p/a Mr. J. de Heer, Krugerlaan 78, Gouda.

VERSCHENEN:

Ds. C. SMITS:

Sinds Ik tegen hem gesproken heb.....

Drietal afscheidspreken, uitgesproken door Ds. C. Smits te Sliedrecht, bij zijn vertrek naar Amerika. Inhoud: 1 Gods liefdetrouw volhardend geopenbaard (Jer. 31 : 20, uitgesproken zondagmorgen 8 juni 1969). 2 De zesde bede en het besluit (zondag 52, uitgesproken zondagavond 8 juni 1969). 3 Onveranderde goedertierenheid (Jes. 54 : 10, uitgesproken maandagavond 9 juni 1969). Samen 84 blz. ing. in mooi omslag f 5,50.

Franco toezending door:

Boekhandel

J. P. van den Tol
Dordrecht

Voorstraat 94 — Telefoon 01850-39558